

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.11.2009
KOM(2009)639 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Hovedbudskaber i rapporten om beskæftigelsen i Europa 2009

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Hovedbudskaber i rapporten om beskæftigelsen i Europa 2009

1. BAGGRUND

Den globale finansielle krise, hvis mægtighed hidtil ikke er set, tog for alvor fat sidste efterår og har ført til **den mest alvorlige økonomiske tilbagegang siden 2. verdenskrig** ved at påvirke den globale økonomi og ved at påvirke arbejdsmarkedet i EU-landene i højere og højere grad. Efter adskillige år med relativt høj økonomisk vækst og vedvarende oprettelse af arbejdspladser (9,7 millioner nye arbejdspladser alene i perioden 2005-2008), der førte Europas beskæftigelsesniveau til historiske højder, rammer den globale krise nu virksomheder, arbejdspladser og husstande og påvirker EU-borgernes eksistensgrundlag og fremtidsudsigter i tiltagende grad. Det pludselige skift i beskæftigelsestilvæksten giver **nye udfordringer for de politiske beslutningstagere**. I takt med at arbejdsløsheden stiger, fokuseres der på at begrænse de sociale følger heraf og at oprette gunstige omstændigheder, således at borgerne hurtigt kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, så snart den økonomiske situation forbedres.

I fællesskab har EU taget vigtige skridt for at gribe ind over for krisens virkning. Sidste efterår greb EU ind for at forhindre en nedsmeltning på de finansielle markeder og for at gøre en omfattende indsats mod krisen. I december 2008 godkendte Det Europæiske Råd den europæiske økonomiske genopretningsplan¹ for at afdæmpe lavkonjunktorens virkninger, og på det Europæiske Råds møde i foråret 2009 identificeredes følgende centrale prioriteringer for beskæftigelsespolitikken:

- opretholdelse af beskæftigelsen, jobskabelse og fremme af mobiliteten
- højnelse af kvalifikationsniveauet og matchning med arbejdsmarkedets behov
- øget adgang til beskæftigelse.

På grundlag af disse fælles prioriteringer samt EU's ekstraordinære beskæftigelsestopmøde den 7. maj 2009 udgav Kommissionen i juni meddelelsen "Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen", som havde til formål at styrke samarbejdet mellem EU, EU's medlemsstater og EU's arbejdsmarkedsparter i forbindelse med ovenstående prioriteter, idet meddelelsen fokuserede på **konkrete tiltag, der understøttes med alle eksisterende EU-instrumenter, ikke mindst af Den Europæiske Socialfond (ESF) og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen**.

Med den nye, økonomiske situation, der er skabt af den globale krise, er det ikke blot blevet understreget, at der er behov for bedre overvågning og flere analyser af arbejdsmarkedssituationen, hvilket delvis behandles i Kommissions offentliggørelse af en ny

---

¹ KOM(2008) 800

månedlig overvågningsrapport², men også at der er behov for yderligere undersøgelser vedrørende måder, hvorpå man kan **begrænse krisens negative virkning på arbejdsmarkedene, og hvordan man på bedste vis kan udruste dem til at reagere på opsvinget**, når det kommer, og hvordan man kan forberede dem på fremtidige kriser.

I den forbindelse fokuseres der i den aktuelle, 21. udgave af rapporten om beskæftigelsen i Europa på to temaer, der er altafgørende (om end på ingen måde udtømmende) for den igangværende debat om målene for den fremtidige europæiske beskæftigelsesstrategi - **beskæftigelsesdynamik på de europæiske arbejdsmarkeder og klimaforandringernes indvirken herpå**.

For at de politiske reaktioner opstår i tide, bliver analyser af arbejdsmarkedsstrømme særligt vigtige i krisetider, herunder særligt foranstaltninger vedrørende fremme af **genbeskæftigelse og begrænsning af langtidsledigheden**, hvilket ellers kan føre til varigt tab af velfærd, der igen forbindes med forringelse af arbejdsstyrken. At forebygge det værste tænkelige skrækscenarie er i denne henseende derfor ikke den eneste forudsætning for en succesfuld måde at håndtere den nuværende krise på, men det er også hjørnestenen i opbygningen af en strukturelt sund og fremtidig europæisk økonomi, der er konkurrencedygtig på et internationalt plan.

Samtidig er et skift til en konkurrencedygtig lavemissions- videnøkonomi blevet en presserende prioritet, der kræver øjeblikkelig handling. **Muligheden for at oprette nye "grønne arbejdspladser"**³ samt at **gøre de eksisterende arbejdspladser i Europa mere grønne er stor og vedrører alle typer af arbejdstagere**. Til trods herfor må der etableres passende politikker, der bygger på solid forståelse af de hovedtendenser, der ligger til grund for både tilpasning til og begrænsning af virkningen af klimaforandringerne, for at kunne udnytte disse muligheder fuldt ud.

2. HOVEDTENDENSER, RESULTATER OG POLITISKE KONSEKVENSER

Krisen holder sit indtog på EU's arbejdsmarkeder og vender beskæftigelsesfremgangen, som er opnået siden 2000

Den nuværende lavkonjunktur forventes at påvirke de europæiske arbejdsmarkeder i betydelig grad og føre til en væsentlig stigning i arbejdsløsheden, selv om tabet af arbejdspladser i visse medlemsstater hidtil har været begrænset på grund af ordninger så som nedsat arbejdstid eller midlertidig delvis arbejdsløshed⁴.

Men selv om arbejdsmarkedene har vist sig at være mere robuste, **forventes det stadig, at Europa vil miste mere end syv millioner arbejdspladser i 2009-2010, og at arbejdsløsheden kan overstige 10 % i 2010**⁵. Eftersom beskæftigelsen jo reagerer på de økonomiske forhold med en vis forsinkelse, vil forholdene på arbejdsmarkedene fortsætte deres forværring i nogen tid, efter at økonomien er kommet på rette køl.

² Rapporten findes på hjemmesiden for Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Ligestilling på: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=120&langId=en>

³ Det bør tages i betragtning, at der er mange problemer angående definitionen af "grønne arbejdspladser", hvilket diskuteres nærmere i rapporten.

⁴ For yderligere undersøgelser se for eksempel også rapporten "Labour market and wage developments in 2008", "European Economy" 8/2009

⁵ Europa-Kommissionens økonomiske prognose, efterår 2009, "European Economy" 10/2009

Alt dette er en betydelig hindring for at opnå Lissabonmålene i 2010. Siden lanceringen af Lissabonstrategien er der gjort betydelige fremskridt inden for beskæftigelsespolitikken – sammenlagt er beskæftigelsesfrekvensen steget med næsten fire procentpoint, og i 2008 nåede den 65,9 %. Ligeledes er beskæftigelsesfrekvensen for kvinder og ældre arbejdstagere steget betydeligt, og den nåede således henholdsvis 59,1 % og 45,6 % i 2008⁶. Desværre forventes den nuværende lavkonjunktur at vende kraftigt om på denne fremgang⁷ og føre til, at man må se langt efter, at beskæftigelsesfrekvensen opnår de målsætninger, der skulle opnås mellem 2008 og 2010.

Det karakteristiske ved krisen er, at den påvirker nogle grupper af arbejdstagere mere end andre. Særligt er beskæftigelsesnedgangen gået ud over arbejdstagere med tidsbegrænset eller midlertidig ansættelse, og arbejdsløshed blandt unge har antaget historiske højder gennem de seneste måneder. Disse tendenser understreger behovet for en intensiveret indsats, der griber ind over for ungdomsarbejdsløshed og mindsker arbejdsmarkedssegmentering.

De europæiske arbejdsmarkeder er meget dynamiske, hvilket tyder på strukturelle forbedringer...

De europæiske arbejdsmarkeder er gennem de seneste år blevet meget dynamiske. I perioden 2002 til 2007 beløb den årlige, gennemsnitlige arbejdskraftmobilitet⁸ sig til 22 %, hvilket betyder, at **mellem en femtedel og en fjerdedel af alle Europas arbejdstagere skifter job hvert år**.

Sådanne dynamiske arbejdsmarkeder er ikke kun forbeholdt de lande, der anses for "fleksible", såsom Det Forenede Kongerige eller Danmark, men angår alle medlemsstaterne, selv om den årlige arbejdskraftmobilitet af hele arbejdsstyrken rækker fra 14 % i Grækenland og 16 % i Sverige til mellem 25 og 30 % i Det Forenede Kongerige, Finland, Spanien og Danmark.

Omfanget af arbejdskraftmobilitet varierer betydeligt mellem de forskellige grupper af arbejdstagere. Kvinder skifter betydeligt hyppigere job end mænd (fem procentpoints forskel sammenlagt på EU-niveau), og der er kun få undtagelser herfra (Estland, Polen og Sverige). Omfanget af arbejdskraftmobiliteten for unge (15-24-årige) står for 70 % af deres samlede beskæftigelse, hvilket er meget højere end frekvensen for de 25-54-årige og de ældre. Samtidig ses en tendens til at frekvensen for arbejdskraftmobilitet falder i takt med uddannelsesniveau, dog i forskellige grader i de medlemsstaterne.

Sektormæssige forskelle udgør en meget større brøkdel af de samlede forskelle i ansættelsesfrekvensen end forskellene mellem landene eller eftervirkningerne af den økonomiske konjunktur, hvilket understreger, hvor vigtige de sektorspecifikke teknologiske faktorer, organisatoriske faktorer samt efterspørgselsfaktorer er for at holde dynamikken gående i EU.

---

⁶ Hertil må det bemærkes, at denne fremgang i høj grad var ledsaget af et betydeligt antal af arbejdstagere i jobs, der var præget af manglende stabilitet, samt et konstant niveau af fattigdom blandt beskæftigede.

⁷ Det må dog tages i betragtning, at fremgangen siden år 2000 i overvejende grad har været strukturel, hvorimod den seneste tids tilbagegang til en vis grad er konjunkturbetinget.

⁸ Arbejdskraftmobiliteten oplyser om antallet af arbejdstagere, der enten skifter beskæftigelsesstatus eller arbejdsplads

Det er svært at udarbejde specifikke konklusioner med hensyn til det ønskede eller "optimale" niveau af arbejdskraftmobilitet. Hvor mere rigide arbejdsmarkedsinstitutioner ofte hindrer omfordeling af arbejdskraft fra aktiviteter i tilbagegang til aktiviteter i fremgang, kan en høj frekvens af arbejdskraftmobilitet til gengæld være forbundet med sociale udgifter, såsom høj friktionsarbejdsløshed, tilsvarende udgifter, tab af særlig menneskelig kapital såvel som mulige højere udgifter til ydelser ved arbejdsløshed.

Ligesom arbejdskraftmobiliteten er gruppen af ledige ikke en statisk masse, idet den påvirkes af til- og fremgangsstrømme. I perioden **2002-2007 fandt gennemsnitligt ca. en tredjedel af de arbejdsløse, og ca. 10 % af de ikke-erhvervsaktive beskæftigelse inden for et år.** Dog varierer sådanne tal for overgangen fra arbejdsløshed til beskæftigelse fra 40 % eller mere i Det Forenede Kongerige Spanien, Portugal og Nederlandene til 25 % eller mindre i Tyskland, Grækenland, Polen og Belgien, hvorimod tallene for overgangen fra ikke-erhvervsaktive til beskæftigelse rækker fra 15 % eller mere i Sverige, Det Forenede Kongerige og Danmark til 3 og 4.5 % i Grækenland og Italien.

En betydelig stigning i tallene for både overgangene fra arbejdsløshed til beskæftigelse og ikke-erhvervsaktive til beskæftigelse (som anses for de "positive" arbejdsmarkedsovergange) har fundet sted i EU siden sidste halvdel af 1990'erne, **hvilket tyder på, at der var grundlæggende strukturelle forbedringer på arbejdsmarkedene** i denne periode⁹. Hvad angår arbejdstagerens aldersgrupper udgør tallene for overgange fra arbejdsløshed til beskæftigelse for de ældre arbejdstagere (55-64-årige) mindre end en tredjedel af frekvensen for arbejdstagere i hovedaldersgruppen (24-54-årige). Desuden er der større sandsynlighed for, at de højtuddannede arbejdsløse eller de højtuddannede ikke-erhvervsaktive finder beskæftigelse (sammenlignet med sandsynligheden for de lavt- eller middelhøjt uddannede grupper).

...men langtidsløshed er stadig et problem

Til trods for at langtidsløsheden i EU har været faldende siden midten af 1990'erne er omfanget af langtidsløsheden og dens varighed stadig et problem, der må afhjælpes. I perioden 2005-2007 **varede næsten 45 % af alle ledighedsperioder i gennemsnit længere end et år i Europa**, hvilket, sammenlignet med kun ca. 10 % i USA, gav anledning til bekymring både af retfærdigheds- og effektivitetsårsager.

Kønsskævheder, hvad angår den gennemsnitlige længde af ledigheden, er meget små i EU (12 måneder for kvinder i modsætning til 11,7 for mænd). Dog stiger ledighedens varighed med alderen og falder i takt med uddannelsesniveaet (12,3 måneder for de lavtuddannede arbejdsløse, sammenlignet med 8,1 måned for de højtuddannede arbejdsløse).

Lavkonjunktoren har ligeledes fremhævet adskillige **usikkerheder vedrørende den rette metode til måling af arbejdsløsheden**, nemlig utilstrækkeligheden ved udelukkende at forlade sig på, at arbejdsløshedstallene ses som indikator for politiske formål.

Dog kræves der videre forskning, men foreløbige resultater tyder på, at de sædvanlige statistikker for ledighedens varighed, der bygger på ufuldstændige perioder (dvs. perioder, der ikke er afsluttede på tidspunktet for observationen), ofte overser mange korte ledighedsperioder, som forekommer mellem observationsperioderne, hvilket fører til en

---

⁹ Dette bekræftes ligeledes af fremgangen af "negative" overgange på arbejdsmarkedet (eller nettoovergange)

overvurdering af de afsluttede perioders gennemsnitlige varighed. I perioden 2005-2008 var varigheden af de gennemsnitlige afsluttede ledighedsperioder ca. halvdelen af varigheden af de perioder, der var blevet udregnet på baggrund af de uafsluttede perioder, dvs. de officielle statistikker i EU.

Selv om et resultat, der er udregnet på baggrund af afsluttede perioder, ville være bedre til at vurdere velfærdskonsekvenserne af arbejdsløshed, har de traditionelle arbejdsløshedsstatistikker en del praktiske fordele, bl.a. er de aktuelle og gennemsigtige, der findes tilgængelig data, og de er simple at udregne, hvilket begrundet metodens fortsatte brug til trods for de eventuelle systematiske fejl.

Herudover må en vurdering af diverse aspekter vedrørende ledighedens varighed, såsom ledighedens varighed i forhold til de forskellige typer af ledighedsperioder, gøre brug af tidsserier¹⁰. Tre særlige aspekter forbindes med brugen af tidsserier ved beregningen af ledighedens varighed. For det første giver brugen af tidsserier et mere fuldstændigt billede af de kortere ledighedsperioder. For det andet muliggøres beregning af langtidsledighedens alternative indikatorer, som er robuste overfor korte ledighedsafbrydelser, dvs. for eksempel den brøkdelt af arbejdsløse, der er ledige i tolv eller flere måneder gennem flere år. For det tredje kan dataene bruges til at overvåge de mange forskellige ledighedsperioder ved at give mulighed for at beregne statistikker for ledighedens varighed pr. antal perioder.

Ovenstående betragtninger understreger tydeligt, at der er behov for at beregne forskellige indikatorer for ledighedens varighed og at vurdere deres respektive fordele. Dette er særligt relevant i perioder med lavkonjunktur, der er karakteriseret ved en betydelig stigning i ledighedens varighed, hvilket kan have stor negativ effekt samt langtidsindvirkning på beskæftigelsesevnen for dem, der bliver berørt af konjunktoren.

Fremme af jobskiftemulighederne på arbejdsmarkedet – nøglen til en reduktion af ledighedens varighed og bevarelse af beskæftigelsesevnen

Sandsynligheden for at komme ud af ledigheden falder i takt med ledighedens varighed (dvs. "negativ varighedsafhængighed")¹¹ delvis på grund af, at beskæftigelsesevnen ofte falder, jo længere folk er væk fra arbejdsmarkedet. Derfor kan en stigning i ledighedens længde som følge af en økonomisk konjunkturedgang blive en fast bestanddel af nedgangen, **eftersom stigningen går fra at være et afmatningsproblem til at blive et strukturelt problem.** I denne sammenhæng kan tilstrækkelige politiske tiltag bl.a. involvere, at investeringer i aktive arbejdsmarkedspolitikker (ALMP) målrettes bedre for at nå ud til dem, der er i risikogruppe for at forblive langtidsledige eller blive ikke-erhvervsaktive, herunder anvendelse af profilanalyser¹². Ved hjælp af relevant uddannelse og uddannelsesprogrammer kan denne investering hjælpe risikogruppen med at opnå de nøglekompetencer og færdigheder, der er nødvendige for begå sig på arbejdsmarkedet.

Som det fremgår af rapporten fremgår det af en enkel økonometrisk analyse af virkningen af de forskellige typer af politikker vedrørende langtidsledighed, som er foretaget på tværs af grænserne, at **strengt bestemte for tryghed i ansættelsen ofte hæver antallet af**

---

¹⁰ Fra EU-statistikken om indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC)

¹¹ Hertil må det indføres, at gennemslagskraften af dette fænomen synes at være temmelig begrænset, efter at de særlige forhold er blevet undersøgt nærmere.

¹² De profilanalyserede er de personer, der er i højrisikogruppe for at blive langtidsledige, som der refereres til i adskillige arbejdsmarkedspolitikker

langtidsledige, hvorimod investering i arbejdsmarkedspolitikker viser tendens til at reducere antallet¹³.

Flexicurityprincipperne argumenterer for, at der bør fokuseres på beskyttelse og **støtte af de arbejdstagere, der foretager "gode" skift på arbejdsmarkedet**, i stedet for at bestemte arbejdspladser bevares. De økonometriske resultater giver solid opbakning til disse principper, særligt med den udsigt at langtidsledigheden vil falde i fremtiden.

Lavemissionspolitikker vil blive en betydelig drivkraft i EU's ændring af beskæftigelsesstrukturen

EU's politiske bestræbelser¹⁴ på en overgang til en fremtidig, konkurrencedygtig, lavemissions-, og videnøkonomi bliver drivkraften set fra et arbejdsmarkedsperspektiv. Disse drivkræfter vil påvirke den økonomiske struktur, fordi de vil påvirke, hvilke varer og serviceydelser der produceres, importeres og eksporteres og hvordan, og ligeledes vil de påvirke efterspørgslen på varer og serviceydelser, på grund af at de påvirker forbrugernes, arbejdstagernes og arbejdsgivernes og de offentlige myndigheders adfærd.

De bagvedliggende strukturelle forandringer vil betyde, at arbejdstagere omfordeles, samt at økonomiske sektorer, kvalifikationsgrupper og regioner vil blive påvirket på forskellig vis. På et overordnet plan forventes indvirkningen på det samlede beskæftigelsesniveau dog at blive begrænset og sandsynligvis svagt positiv (i hvert fald på længere sigt – dog forudsættes det, at tilstrækkelige politikker er blevet implementeret).

Indvirkningen vil tydeligst kunne spores i forandringerne af **beskæftigelsesfordelingen**. Der vil blive oprettet nye grønne arbejdspladser, eksisterende arbejdspladser vil blive gjort mere grønne, og der vil ligeledes blive nedlagt eksisterende arbejdspladser. Herudover vil indvirkningen kunne spores indirekte i økonomien og påvirke beskæftigelsen ved hjælp af priser, lønninger og påvirkning af indkomst.

Ikke alle indvirkninger på beskæftigelsen vil blive permanente, for eksempel vil arbejdskraftintensiteten for produktionen af nye produkter og nye produktionsprocesser aftage, i takt med at teknologien udvikles, og en vigtig del af stigningen i beskæftigelsen vil forsvinde, så snart produktionen og oprettelsen af ny infrastruktur er færdiggjort. På den anden side bør konkurrencedygtige markeder sørge for, at virksomhederne fortsætter med at forny og investere i ny teknologi og nye produktionsprocesser, sådan at de på den måde fortsætter med at bibeholde og oprette nye arbejdspladser i forbindelse med produktionen af og oprettelse ny infrastruktur.

Overgangen til lavemissions- og videnøkonomi kan **fremme højt kvalificeret beskæftigelse** i hvert i begyndelsen. På begyndelsesstadiet vil de højt kvalificerede have større gavn heraf, eftersom overgangen til nye aktiviteter indebærer implementering af avanceret teknologi, hvortil kun højt kvalificerede arbejdstagere har de nødvendige kvalifikationer, og med

---

¹³ Ved denne analyse er der ikke påvist nævneværdige virkninger i forbindelse med incitamenter vedrørende skattebegunstigelsesordninger under langtidsledighed.

¹⁴ Disse bestræbelser inkluderer tiltag, der skal forbedre energieffektiviteten, udvikle vedvarende energikilder, opfange, opbevare og behandle CO₂ og andre skadelige udledninger, modernisere den europæiske infrastruktur (herunder transport- og forsyningsnet), integrere miljømæssige ansvarlighed i virksomhederne, fremme miljøvenlig brug af jord og landbrug, og skabe befordrende forhold for klimarelateret forskning og -innovation.

indførelsen af ny "grøn" teknologi stiger behovet for tilsvarende færdigheder, hvilket således gør andre færdigheder forældede. Dog vil markedets udnyttelse af den nye teknologi også gøre det muligt for lavere kvalificerede arbejdstagere at udføre disse jobs – forudsat at de får den nødvendige oplæring.

De beskæftigelsesmæssige virkninger af overgangen vil ligeledes indeholde en regional dimension, idet der findes forskellige udgangspunkter, hvad angår regionale vejrforhold, kendetegnene ved lokaløkonomiens aktiviteter såvel som særlige træk på de lokale arbejdsmarkeder.

Arbejdsmarkedspolitikken reaktion på klimaændringerne: overgangsstøtt, fokus på færdigheder og samfundsorienteret dialog

På baggrund af de forventede strukturelle økonomiske forandringer er der meget, der taler for, at man bør fremme arbejdsmarkedspolitikker, der gør jobskift lettere, sådan at arbejdstagerne opfordres og støttes til at blive positivt stemt over for eksperimentel innovation, efterhånden som virksomhederne går over til mindre forurenende aktiviteter. Særligt er **grundige oplærings- og uddannelsesprogrammer, både inden for og uden for virksomhedsregi påkrævede for at undgå udækkede kvalifikationsbehov og mangel på arbejdskraft**. "Nye kvalifikationer til nye job"-initiativet har tilvejebragt fællesskabsinstrumenter for at foregribe og stå mål med arbejdsmarkedets behov for færdigheder. Den Europæiske Socialfond (2007–2013) har afsat 13,5 mia. EUR til tilpasningsforanstaltninger for at understøtte dette. Sådanne politikker bør suppleres med passende foranstaltninger til at fremme foregribelse af og håndtering af omstrukturering på en samfundsmæssigt ansvarlig måde ved at involvere alle berørte parter. I denne sammenhæng er det absolut nødvendigt at garantere arbejdstagernes rettigheder vedrørende oplysning og høring i henhold til de eksisterende EU direktiver¹⁵. Der skal ligeledes efterlades en passende margen til samfundsmæssige udgifter, der fokuserer på aspekter, der på aktiv vis støtter og tager højde for overgangsprocessen.

For at støtte udviklingen af de arbejdsmarkedspolitikker, der fremmer oprettelsen af flere og bedre arbejdspladser for alle i en bæredygtig økonomi, bør den videre forskning målrettes mod at **styrke EU's evne til at vurdere konsekvenserne for beskæftigelsen ved overgangen til lavemissions- og videnøkonomi**, og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter bør styrkes for at sikre, at de strukturelle ændringer i forbindelse med klimaforandringerne sker på en måde, der er effektiv og acceptabel både fra et økonomisk og samfundsmæssigt perspektiv.

Den nuværende økonomiske lavkonjunktur bør ikke hindre farten og retningen på overgangsprocessen, eftersom **håndteringen af klimaændringerne og andre globale udfordringer udgør en meget stor mulighed for at oprette nye arbejdspladser**.

3. KONKLUSION

Krisen har haft en meget stor indflydelse på EU's økonomiske vækst. Til trods for at krisens indvirkning på arbejdsmarkedet i begyndelsen var temmelig begrænset – hvilket delvis

---

¹⁵ Se bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/38/EF af 6. maj 2009 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg.

skyldtes den sædvanlige forsinkelse på seks måneder eller mere, inden beskæftigelsesniveauet blev påvirket, men ligeledes på grund af at efterspørgslen på arbejdskraft begyndte at tilpasse sig ved hjælp af fleksible arbejdsordninger (f.eks. kortere arbejdstid) i stedet for en reduktion af beskæftigelsen – er den negative indvirkning kommet tydeligere til udtryk i de seneste kvartaler, og dette forventes at fortsætte de næste måneder fremover. Politikker, der støtter økonomisk bedring og begrænser tabet af arbejdspladser, er således blevet vigtige, særligt på mellemlang sigt, eftersom enhver stigning i beskæftigelsen vil være forsinket i forhold til bedringen af den økonomiske aktivitet.

Europa må ikke blot håndtere denne lavkonjunktur, men vende den om til en mulighed for at oprette en mere produktiv, innovativ, bedre og grønnere økonomi; en økonomi med åbne og rummelige arbejdsmarkeder, der tilbyder flere og bedre arbejdspladser for kvinder og mænd. Dette må ikke være et engangstiltag, men snarere en kontinuerlig og velkoordineret proces, der ikke blot medfører strukturpolitikker på arbejdsmarkedet, men også tiltag, der angår andre politiske områder af Lissabonprocessen.

De europæiske arbejdsmarkeder vil ændre sig fundamentalt efter krisen og efter overgangen til lavemissions- og videnøkonomi, og arbejdstagere og virksomheder skal have de nødvendige midler og incitamenter for at kunne tilpasse sig disse ændrede realiteter på succesfuld vis og på en måde, der fremmer **integration, lighed og social retfærdighed**. Flexicurity kombineret med samlede aktive integrationspolitikker er stadigvæk den rette tilgang til moderniseringen af arbejdsmarkederne såvel som til at sikre, at forbedringen bliver succesfuld.

Rapporten om beskæftigelsen i Europa 2009 kan findes på følgende websted:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=119&langId=en>.